

SPLAV! – Sobotecký Pravidelný Lehce Avantgardní Věstník
Vychází v Sobotce během 54. ročníku festivalu Šrámkova Sobotka, od 3. do 10. 7. 2010. Cena 10 Kč.

Vydává občanské sdružení SPLAV!, Milady Horákové 123, 160 00 Praha 6, IČ 26674122.

Redakce: Tereza Botlíková, Anna Buchalová, Antonín Handl, Helena Kunčarová, Radek Ocelák, Jan Prokopius, Vít Prokopius, Michal Sedláček, Lucie Šťastná, Kateřina Veselovská, Martin Vlček

www.splav.cz

splav.redakce@gmail.com

Evidenční číslo MK ČR E 15812

číslo 5

7. 7. 2010

ročník 12

Proč to vlastně píšu

Zahrada. Zahrada, Syrovanda, Pošta. Zahrada, solnice, zahrada. Zhruba takový byl můj itinerář v průběhu minulých ročníků Šrámkovy Sobotky, kdy jsem byl ještě mladý a nevinný. Ačkoliv jsem se na festival každý rok neskutečně těšil, ranní přednášky jsem téměř vždy zaspal, co bylo od jedné odpolední, jsem nestihl kvůli obědu, a když jsem měl zrovna dobrý den, došoural jsem se na večerní divadlo. Volné chvíle jsem trávil v knihovně, kde jsem většinou hlavně otravoval slečny knihovnice i návštěvníky svým nepříliš vhodným chováním, popřípadě na Humprechtě. A samozřejmě u toho zpropadeného okýnka.

Letos má být ale všechno jinak – má být a je. Šrámkova Sobotka už pro mě není festivalem zdravého spaní ani dobou, kdy přiberu ještě pár kilo navíc. Kamarádi se po mně ptají, přítelkyně je našťavaná, protože na ni nemám čas. V městské knihovně jsem byl během těch čtyř dnů, co už máme za sebou, pouze jednou. Jsem totiž celou dobu někde jinde, tam, kam jsem vždycky chtěl proniknout, a konečně se mi to povedlo. V redakci Splav!u. Otázkou je, jestli je to výhra.

„Na ponorku se připravte. Přijde. Vždycky.“ To nám, letošním nováčkům v redakci, kterých je opravdu hodně, říkal Vítek Prokopius už během jara, kdy jsme si nad pivem v pražské restauraci U knihovny zhruba, a pouze v obrysech, nastiňovali rozdělení redakčních úkolů. Ponorkou zatím naše redakce až tak moc netrpí, nebo mi to alespoň nepříjde. Občas někdo někomu něco vytkne, občas je někdo mrzutý z nevyspání. „Máš, cos chtěl,“ říkám si, když se okolo půl páté ráno potácím domů s vidinou (maximálně) tříhodinového odpočinku.

Máte právě v ruce páté letošní vydání tohoto časopisu. Je to zároveň tedy i páté vydání, které jsem zažil jako jeden z jeho redaktorů. Abych si ale jenom nestěžoval, musím uznat, že to redaktorování má i své nezanedbatelné výhody. Navštívil jsem většinu představení, která jsem chtěl vidět, a poštvál proti sobě nemálo účastníků (mám rád výzvy, takže i toto považuji za jednu z výhod). Dusil jsem se ve spořitelně, potil se v sokolovně. Utratil jsem od pátku jen asi 300 korun, a to ještě většinou za cigarety. Zažil jsem opilou Sobotku noční, ospalou Sobotku ranní i festivalovou Sobotku denní. Seděl jsem na slavnostním zahájení v první řadě, a konečně jsem tak něco viděl. V mých pohledech na věc, jak jste si možná již všimli, převažuje subjektivní rovina nad rovinou objektivní, což mnohé, včetně mě, dráždí, ale nápravu vám slíbit nemohu. Snad mě za to konzervativnější část z vás nerozerve vejpuř – ovšem možná bych pak mohl posloužit jako oficiální maskot letošního ročníku.

Michal Sedláček

Chodíme s Máchou: Z Hradiště na Hrubou Skálu

Ráno časně pujdeme do Valečova, odsud' přes Kněžmostí do Kosti; zde ustaneme do jedenácti hodin, odtud' na Trosky, zde do 4 hodin, pak na Hrubou Skálu. Zde ustaneme přes noc.

Délka: 36 km, převýšení mezi startem a cílem: 134 m, kalorií: 1685. Při výpočtu kalorické bilance je třeba brát v úvahu případný nákup a konzumaci uzenin v Kněžmostě. Příznivcům masného občerstvení doporučujeme absolvovat trasu velmi rychlou chůzí střídanou s během.

Tereza Botlíková

Errata

V předchozích číslech jsme si bohužel popletli dva různé návštěvníky festivalu. Hlavním aktérem dramatu s klíči, Šlupkou a spořitelnou nebyl Tomáš Křikava, ale Tomáš Kříkava. Oběma pánům se omlouváme.

splav.redakce@gmail.com

Stalo se

Potřetí se propadl tunel Blanka. Jsou to prasata a už aby to skončilo, prohlásila jistá kompetentní osoba. Redakce podnikla zájezd do Kněžmosta a úpěla nejdříve blahem, poté z přejedení. Vedro nahradil déšť. Bylo zjištěno, že 9 z 10 dětí upřednostňuje červené zelí před bílým. Češi jsou zadlužení, Aleš Fetters ne. Němec v baru zabil dva Italy, se kterými se hádal, kolikrát vyhráli mistrovství. Blondatý pán rozdával dětem v podloubí bonbóny. Do Prahy míří orální historici.

Svačínové menu redakce

Níže přinášíme věcné informace (k čemuž jsme opakovaně vyzýváni), týkající se redakčního výjezdu do Kněžmosta.

Zakoupeno bylo:

- 750 g uzené vepřové krkovice
- 650 g libové tlačanky z vepřové kýty
- 150 g mandlové paštiky
- 150 g moraváčka
- 200 g pikantní roštěné se zeleným pepřem
- 250 g srnčí paštiky
- 220 g jehněčí klobásky
- 250 g moravského uzeného
- 100 g sušeného hovězího
- 1 chléb prošpikovaný uzeným masem
- 1 sváteční chléb z Dolního Bousova
- 1 sklenice sádla se škvarky
- 1 jelito žemlové
- 1 jelito kroupové
- 5 jitrnic
- 4 taliáni

Naštěstí tu nikdo nezavírá okno.

Samolebky

Redakce Splav!u si pro vás připravila dvě malá překvapení. K dnešnímu číslu jste jako dárek dostali samolepku s nejoblíbenějším políčkem našeho komiksu. Zítřek pak pro vás bude příležitostí získat vzácný sběratelský výtisk věstníku – deset náhodně vybraných exemplářů bude uvnitř označeno červenou lebkou. Šťastní majitelé těchto modrých mauritiů mezi tisítkovými nechť se hlásí v redakci.

PROGRAM

9.00 sál spořitelny

Mgr. Libuše Heczková, Ph.D.: Krásnohorská, Mácha a Byron

Přednáška

11.00 sál spořitelny

Prezentace kulturně-literární revue Pandora

13.30 zahrada Šrámkova domu

Česká experimentální poezie

Přednáška a obrazová prezentace K. Toškové a O. Stehlíkové z revue Pandora

15.00 Šolcův statek – Galerie Karla Samšišáka

Máchovské motivy v drobné grafice

Vernisáž výstavy

16.00 Šrámkův dům

K. H. Mácha: Cikáni a Pavel Vašák: Život Lori Šomkové s K. H. Máchou, básníkem lásky

Poslech rozhlasových her

17.00 zahrada Šrámkova domu

Autorské čtení Ladislava Nebeského

19.30 Městské divadlo

Two Voices

Koncert

Vstupné 100,- Kč

22.00 Šrámkův dům

Útěk (Getaway)

Filmová projekce

22.00 zahrada Šrámkova domu

Jen blázni si čtou po nocích

Autorské čtení T. Kříkavy a R. Nekudy

JÍDELNÍČEK

Snídaně

Paštika, máslo, zelenina, vícezrnná houska, čaj

Oběd

Kmínová polévka s vejci

Hovězí guláš, těstoviny

Večeře

Žemlovka s tvarohem a jablky

Poetické morfémy

Včerejší ranní přednášku v sále spořitelny držela Sylva Fischerová, PhD., z Ústavu řeckých a latinských studií pražské filosofické fakulty. Nejprve představila publikaci *Původ poezie: Proměny poetické inspirace v evropských a mimoevropských kulturách* (Argo, 2006) – sborník studií, na jehož vzniku se podílela coby editorka spolu s Jiřím Starým. Její závěrečná syntetická studie na dané téma pak posloužila jako vodítko k přednášce nesoucí název *Morfologie poetického aneb Tradice básnictví a básnické sebereflexe v různých kulturách*.

V úvodu se Fischerová přihlásila k religionistovi Mirceovi Eliademu, zpracovávajícímu předměty své vědy v tematickém průřezu historií a různými kulturami. Sama se napříč kulturami pokouší o postižení univerzálních momentů, tzv. morfémů, sémantického pole básnictví. Fischerová klade 5 takových morfémů:

1) Poezie je přístupující či přímo sestupující; básník ji nemá v moci. 2) Básnické slovo je privilegované, v jiné rovině než slova jiná. Je účinné, a tedy může být také nedostatečné. 3) Básník je vyvolenec, služebník (v různých kulturách ho to spojuje s kněžími, věšci, soudci, umělci, vědci). 4) Básnictví má zároveň stránku technickou; v historii je v poezii spatřován a žádán různý poměr mezi umem a pílí na jedné straně a vyšší, descendentní inspirací na straně druhé. 5) Básnické slovo je přitažlivé, magnetické pro recipienty i samotného autora.

Větší část přednášky pak vyplnilo postupné ohledávání jednotlivých těchto momentů. Fischerová podala množství historických a literárních dokladů pro své teze – mluvila o vnímání básnictví v době karolinské renesance, o podezřívavosti judaistické tradice vůči poezii, o literárním topos přecházení mezi množinou básníků a nebásníků, o jedinečnosti řeckých Múz v prostoru rozličných světových božstev, o básnických školách a hodnotách v Irsku, o ontologické roli básnického slova v různých tradicích. Na základě ohlasů z publika se pak řešila témata jako poznání pramenící z poezie, role paměti v poezii, rozdíly mezi poezií a vědou a poněkud tradičněji i otázka, proč mladí lidé poezii nechtou.

Nutno dodat, že to bylo náročné posezení, které unavenější účastníci ŠS nemuseli úplně strávit; šlo opravdu spíš o ohledávání a dokládání, prováděné Sylovou Fischerovou spatra, zaníceně, jež ovšem k udržení vlákna vyžadovalo dobrou pozornost a určitou orientaci ve starší literatuře a náboženství evropských kultur. Při kom včera ráno tyto ctnosti stály, mohl si užít přednášku poutavou a svým širokým záběrem osvěžující.

Radek Ocelák a Lucie Šťastná

Cesta k masu

Za účelem zajištění kvalitního přísunu bílkovin, nutné to podmínky řádného běhu redakce, vyrazila včerejšího rána naše malá skupinka prozkoumat proslavenou to výrobní lahůdek v obci Kněžmostě. Již cesta tam byla ozvláštněna nejistotou – bude, či nebude mistr řezník v dnešní sváteční den přítomen? Inu, nebyl; však místo řezníka, v loňském Splav!u již zdokumentovaného, byli jsme přivítáni paní řeznicí. Tato dáma, zachumlána do teplého svrchníku, pokusila se uvést nás do tajů říše masa.

V místnosti, příjemně podchlazené, linula se ze všech koutů libá vůně. Pochoutky, jež jsme si ani nedovedli představit, pokoušely se uvrhnout naše chuťové buňky v šílenství – co si vybrati? Pikantní roštěnou, kol dokola obalenou malými zrníčky zeleného pepře, či raději chléb prošpikovaný poctivými kusy uzené krkovičky? Jelítka kroupové či žemlové? Lehce narudlou srnčí paštiku s podkladem barvy malin nebo snad decentní světlou paštičku proloženou mandlemi nahrubo nasekanými? V kraji tomto nám byla paní mistrová zdatnou průvodkyní a po jejích dobře mířených radách se počty balíčků jen zvětšovaly, tácek na ochutnávání zase vyprazdňoval.

Seznámení s nenávisť jiných zákazníků, kteří pod zámkou vyfocení zde přítomných dobrot ze zášti a závisti poslali do krámku hygienickou správu, a společně odsoudivše takto podlé jednání, připravili jsme se k odchodu. Za půl hodiny vybírání se již venku utvořil nebezpečně naladěný hladovějící zástup, při delším čekání připravený insultovat přítomné redaktory. Zásobení k posvačení 4500 g kvalitního proviantu, zamířili jsme k Sobotce.

Obchod takto vybavený, kde člověk může fundovaně podebatovati o krásách jídla a bohatství nejrůznějších živočišných výrobků, je v dnešní době obtížné nalézt, lze tedy jen s lítostí přijmouti slova paní vedoucí, že rozšíření mimo domovskou oblast v plánu opravdu nemá, již nyní výrobně nestíhající. Slovy tohoto podniku: „Maso jede!“

Martin Vlček

Vážená redakce,

při četbě dnešního čísla vašeho časopisu jsem vzpomněl prvního ročníku Splav!u, do jehož úterního čísla jsme zapomněli napsat recenzi výstupu Strejčkova (jednalo se snad o ten samý program?), za což nám bylo vynadáno (Hanou Kofránkovou), za což jsme ji a její kumpány donutili onu chybějící recenzi napsat.

Recenze měla formu tří krátkých textů z pera Hany Kofránkové, Jiřího Šlupky Svěráka a Dragy Zlatníkové. Šlupkova recenze zněla:

Alfréd Strejček zvládnul jazykovou rovinu takřka virtuosním způsobem. Avšak poněkud mi unikla epická linie. Nicméně se domnívám, že to byl jeden z velkých zážitků „češtiny hudební“. Zvláštní ocenění zasluhuje schopnost okamžité „prostorové improvizace“ (v sále sobotecké spořitelny úkol nelehký). Mácha je pro mne vlastně typ morrisonovský a hlavně nemám rád akademie, ať žijeme ve svých spořádaných domovech oddaně stojících v erekcích ducha!

Tento text jistě ani po jedenácti letech neztrácí na aktuálnosti.

S přátelským pozdravem,

Ondřej Černoš, archivář

Alfred Strejček

Rozhovor se Sylvou Fischerovou

Široký záběr vašeho dnešního výkladu byl na spíše bohemistickém festivalu poměrně ojedinělý. Snažíte se mluvit o velmi různých kulturách s východiskem v nich samých, nedezinterpretovat je podle měřítek kultury jiné. Chápu váš přístup správně?

Bylo by krásné, kdyby tomu tak bylo... Člověk nemůže vystoupit ze své kultury; někdo by mohl namítnout, že to všechno automaticky nahlížím evropským, nebo dokonce středoevropským pohledem, že vliv židovsko-křesťanské civilizace je primární – proti tomu těžko můžu něco absolutně namítnout. V interpretaci, ve výkladu člověk nemůže úplně vystoupit ze sebe, může si ale dát pozor, aby si byl svého zakotvení vědom; aby se dokázal zastavit tam, kde cítí, že jeho navyklý pohled příliš vstupuje do jeho porozumění jiné kultuře.

Většina festivalových účastníků zná bezpochyby termíny morfologie, morfém, kterých užíváte v analýze fenoménu poezie, spíše v jejich lingvistickém významu. Souvisí spolu nějak toto dvojí užití?

Mircea Eliade, ke kterému se v tom hlásím, ukázal, že můžeme s těmi pojmy pracovat nejen v lingvistice. Slouží k uspořádání určitého významového pole, ať již pole lingvistického, nebo pole náboženské zkušenosti, nebo právě literárních celků – je to nástroj k uchopení jeho struktury, přenositelný do různých oblastí, i když ne mechanicky.

Myslíte si, že se podle vámi vytyčených os, podle oněch morfémů poetického, dějí posuny i před našima očima? Mluvila jste o kurzech tvůrčího psaní: představa, že spisovatelskému umění lze vyučovat jako jiným profesím, myslím pro mnohé z nás není ještě vůbec samozřejmá...

Pro nás a zde skutečně není. V Americe je to ale něco naprosto běžného, co je samozřejmé téměř na každé univerzitě. My tento kulturní návyk nemáme, jinde ho mají. Pak je otázka, co se v takovém kurzu člověk může nebo nemůže naučit. Nezíská tam talent, s tím se rodí, anebo nerodí. Souhlasím s názorem, že se učitel má snažit eliminovat lidi, kteří chtějí jen psát, vydělávat si řemeslným psaním škváru, ság fantasy na pokračování apod. Co se člověk opravdu může naučit, to jsou určité technické postupy. Ale sami ti, kteří podobné kurzy učí, říkají ještě něco jiného – že se v nich opravdu každý může naučit ne snad dobrému, ale pozornému způsobu čtení, přemýšlení o textu. A ještě něco by se mělo učit nejen v takových kurzech, ale třeba i na filosofické fakultě – psaní nikoli povídek či básní, ale esejů, a to z hlediska jejich myšlenkové výstavby, výběru a ohraničení tématu, uspořádání argumentů, volby jazyka. To by bylo velmi potřebné, studentům takové schopnosti scházejí a je to pochopitelné, neměli se to kde naučit.

Máte nějakou trvalou osobní hierarchii mezi sférou slova poetického a slova akademického? Jste v jednom z těchto diskurzů více doma?

Moc ráda bych řekla, jak občas říkají o sobě jiní, že dělám jednu věc, jen různým způsobem, v různých jazycích... ale nevím, jestli to tak opravdu je. Rozhodně jsem víc doma v prostředí neakademickém, řekněme poetickém atp. Na druhé straně ale na sobě vidím, jak mě to, o čem přemýšlím či píšu v rámci svých akademických povinností, vede na místa, kam bych se jinak nedostala; která pak jsem s to přímo rozpoznat na tom a tom místě v básni, v povídce. Takže nechci být nevděčná.

Radek Ocelák

Ondřej Šmejkal, organizátor

Uhašeno

 Redakce vašeho-našeho věstníku, společně s osmi členy dětské dílny, se včera rozhodla uctít Karla Hynka Máchu trochu netradičním způsobem. Mluvím o hře „Hasíme s Máchou“, připravené Terezou Botlíkovou a Ondřejem Šmejkalem. Spočívala v přenosu nepříliš čisté vody z kašny v plastových kelímcích na zahradu Šrámkova domu, kde byly rozdělány improvizované ohně (rozumějte čajové svíčky) připravené k uhašení – ovšem z třímetrové vzdálenosti. Ačkoliv byli organizátoři připraveni na účast až devíti týmů, nakonec se zúčastnily pouze čtyři, a to ještě jeden tvořili tři členové redakce. V tomto týmu jsem byl i já sám a s hrdostí musím říci, že jsme vybojovali čestné druhé místo. Děti z dětské dílny, které tvořily týmy dva, byly rychlejší a celkově obratnější, ovšem místo první si pro sebe urvala skupina kolem Jana Smolky – nevím jak, ale jistě to bylo nečestným způsobem. Ohně byly uhašeny, vody z kašny se, doufejme, nikdo nenalokal. Mohl by totiž skončit podobně jako KHM.

Michal Sedláček

B: Promiňte, ale je to tak. Tento schod mám opravdu rezervovaný já.

A: ...

B: Takže?

A: Vám nepřijde vtipné rezervovat si schod?

B: Vy jste si zase na schod koupila lístek, to vám vtipné nepřijde?

A: Ne...

Divák B odejde, ne? Místo představení, na které se těšil, si sedne do hospody. Potom se divíte, že většina lidí tráví tolik času v hospodě, ne? Myslím si, že většina nočních pochůzkářů, kteří se vrací klikatou alkoholovou cestou domů, jsou jen nešťastnými diváky, kterým zabrali jejich milovaný schod.

Divák A si ho vybojoval tím nejlepším prostředkem, který používají třeba i učitelky v mateřské škole. Prostě řekl: „Ne ne ne! Kašlu na rezervační řád.“ Do jaké míry je to asertivita a do jaké míry neslušnost?

Tomáš Kříkava

Sobotecká rezervace

 Organizátoři samozřejmě viděli, že se situace, které Tomáš Kříkava popisuje, dějí. Je pravděpodobné, že došlo k nechtěnému zduplikování jedné rezervace, v tom zmatku u kasy se to mohlo jednoduše stát. A rezervovat si schody je fakt zvláštní, s tím souhlasím.

Ale teď k věci. Jediný sál ve městě, který je vybaven divadelní technikou a potřebným zázemím, je právě Městské divadlo (solnice) s pouhými 110 místy, a proto se většina večerních představení odehrává právě tam. Dlouhé roky, každý přípravný výbor festivalu, organizátoři řeší, jak ze Šrámkovky neudělat uzavřený podnik pro zvané, jak ho otevřít i nefestivalové veřejnosti. Pro letošní ročník jsme se proto pokusili vytvořit rezervační systém – v dobré víře, že by to mohlo fungovat. Víme však, že na představení populární Báry Hrzánové systém selhal. Chyby byly na straně kulturního střediska, protože způsob, jakým se rezervovalo, nebyl domyšlen. Chyby byly i na straně mnohých návštěvníků, kteří systém prostě ignorovali a sedali si tam, kde bylo zrovna volno. Vznikl tak opravdu chaos. Přesto si myslím, že rezervace na festivalová představení mají své opodstatnění a jde jen o to, vytvořit systém, který bude dotažený do konce a bude transparentní. Jak by takový systém mohl vypadat, to už je práce pro organizační tým příští Šrámkovy Sobotky.

Jan Janatka, MKS Sobotka

The Getaway (Útěk)

Sam Peckinpah se na konci šedesátých let proslavil revizionistickým westernem *Wild Bunch* (1968), ve kterém vykreslil Divoký západ jako prostor, kde jedny brutální svině střílejí jiné brutální svině, kde nelze rozeznat dobré postavy od těch zlých, protože tam žádné dobré nejsou. Naději tu nenabízí ani malé děti: v úvodní scéně skupinka dětí vhodí škorpióna do ohrádky s mravenci a se sadistickým potěšením pak pozorují, jak je pomalu požírán. Ve *Straw Dogs* (1971) nechal Dustina Hoffmana zahrát mírného, civilizovaného intelektuála, který v sobě pod tlakem okolností objeví sklony k extrémnímu násilí, a tak se vlastně konečně stává pravým mužem. O dva roky později přišel Peckinpah s filmem *The Getaway*, který je oproti předchozím mnohem méně provokativní, nicméně i jeho vyznění je krajně skeptické. Kombinuje klišé heist movie a road movie s úvahou o sváru mezi civilizačními návyky a sklony chovat se jako zvíře. Ačkoli příběh je věrný akčně-romantickému schématu, jeho vyznění je velmi nerozromantické: láska je hezká věc, ale když je zle, každý chce především chránit vlastní tělesnou schránku, a to se týká i ústředního mileneckého páru v podání drsného Steva McQueena a Ali MacGraw. Peckinpah tak podle scénáře Waltera Hilla (*The Warriors*, *Southern Comfort*, remake *Wild Bunch* pod názvem *Extreme Prejudice*) natočil výborný žánrový snímek, který některá žánrová pravidla staví na hlavu.

Antonín Handl

Zhlédnout divadelní představení je velmi jednoduché, ne?

Například: Divák A si koupí lístek. Vystojí si frontu do sálu, sedne si na místo a sleduje představení, ne? Divák B, který má rezervované místo a permanentku na vstup, se ze zásady nemusí také ničeho obávat. Také si chvíli počká ve frontě do sálu, sedne si na své rezervované místo a sleduje představení. Žádný problém, ne?

Ten totiž nastává až v momentě, kdy to zakoupené místo diváka A a rezervované místo diváka B je jedno a to samé.

Divák B: Promiňte, ale tento schod mám rezervován.

Divák A: Jste si jistý?

Divák B: Jdu to ještě ověřit.

Organizátor potvrdí, že B má pravdu.

Bankovky s přidanou hodnotou

V ryze nemateriálním prostředí Šolcova statku se včera konala dernisáž výstavy prací Oldřicha Kulhánka, mimo jiné i tvůrce grafiky českých bankovek. Bylo to tedy celé tak trochu o penězích: lektorů festivalových dílen (a mistr Přemysl Rut) přednesli a zapěli osm zastavení, z nichž každé se vztahovalo k osobnosti na bankovce vyobrazené. V montáži zazněly texty Jaroslava Hilberta, Františka Křeliny, u stokoruny došlo na Nerudovu *Romanci o Karlu IV.*, Aleš Vrzák se směle utkal s Komenského humanistickou periodou, lehké mrhnutí doprovodilo stále dojímavější *Podobiznu naší paní* Františka Halase a tak dále až do pěti tisíc... Zážitku, který ve vzpomínce jistě zpříjemní každou následující útratu, předcházelo několik mile koncizních proslovů. Jan Samšíňák vysvětlil, jak že se to má s ŠSS na ŠS (čti Šrámek – Samšíňák – Šolc na Šolcově statku či Šrámkově Sobotce, jak kdo chce), Jan Smolka přednesl omluvu a zdřevici autora. Ivan Kozel objasnil vztah Oldřicha Kulhánka k místní galerii, jež mu poskytla umělecký azyl v dobách, kdy mu bylo znemožněno vystavovat v ostřeji sledovaných prostorách.

Díla Oldřicha Kulhánka dnes v galerii Karla Samšíňáka vystřídají drobné grafiky s máchovskými motivy – nechť se jejich vernisáž i dernisáž vydaří. Jo, a ten z papírové dvacetikoruny není POII, ale POI.

Kateřina Veselovská

Kdo se nejde projít na Humprecht,
jako by nebyl v Sobotce.

Brát verše na milost

Sylva Fischerová završila „svůj“ den v Sobotce autorským čtením, které se kvůli náhlé nepřízni počasí místo na zahradě uskutečnilo v Městské knihovně. K ranní přednášce se autorka vrátila pár slovy v úvodu, řekla, že na obálky mají její knihy smůlu, a pak už se bez zbytečných okolků jala číst své básně ze sbírek starších, novějších, i z té ještě nevydané, připravované. Víceméně se při tom držela chronologie svých děl, takže jako první zazněla báseň *Domů z prvotiny Chvění*

závodních koní. Fischerová přiznala, že favorizaci některých knih či básní se nelze ubránit – při té příležitosti vyplynulo na povrch, že *Velká zrcadla* naopak sama nepovažuje za příliš zdařilé dílo. Následně však připustila, že přesto, že je ke své poezii hyperkritická, své básně s odstupem času znovu a znovu pročitá, tu a tam změni slovo či obrat, a nakonec skutečně vezme některé z nich na milost a spokojí se definitivně s jejich formou a obsahem. Velká část komentářů Sylvy Fischerové se věnovala intertextualitě a autorčině neschopnosti ztotožnit se s popisnou poezií. Na závěr se rozvinula lehká polemika na téma „Má básník usilovat o to, aby svět byl lepší?“. Jak posluchači, tak básnířka se shodli na tom, že usilovat o zlepšení světa je přílišnou ambicí. Pro začátek stačí uvědomit si, že každá nová báseň ho mění.

Anna Buchalová

Chaos ve snu

 Komorní činohra Praha pod režijní taktovkou Přemysla Ruta uvedla v rámci festivalového programu inscenaci *Sen*. Autor a režisér v jedné osobě na začátku sám hru uvedl krátkým shrnutím, v kterém publikum dostalo možnost nahlédnout, proč vůbec byla napsána a jakým způsobem zapadá do letošního festivalového programu. Rut převzal základní nápad ze hry V. K. Klicpery *Der Traum* a dle vlastních slov ho užil způsobem, jenž měl vůbec umožnit provedení této hry i v moderní době. Sama tato myšlenka je rozhodně záslužná, inscenací vycházejících z původně německy napsaných Klicperových děl je jako šafránu, což si tento autor, na naše země zcela nevšedních dramatických schopností, jistě nezaslouží. V tomto případě však byl zřejmě Klicpera vyloženě pouze tvůrcem nápadu, na hře samotné je v této podobě silně patrný autorský přístup Přemysla Ruta.

Hra předvádí příběh vězně Hynka, vězněného za zabití své dívky, jemuž do vězení píše knihovnice Růžena dopisy plné lásky, kterou si k němu vytvořila jakožto k idealizovanému hrdinovi z románů, přitahována jeho divokostí a postavením mimo společnost. Sám Hynek je však spíše další typ romantického snílka, toužícího po štěstí rodinného krbu, pouze s trochu vznětlivou povahou. Do jejich vztahu poté začne zasahovat postava pošťáka Blažeje, příklad právě člověka zcela konformního. Druhá část hry si navíc hraje s realitou celého předěšlého příběhu, klade otázku, zda část minulého příběhu (či příběh celý) nebyla snem, tyto roviny se pak pokouší na několika úrovních kombinovat.

V první části hry je vidět snaha o odlehčení, autor i jakožto režisér výrazně hraje na komickou strunu, již se snaží rozeznít zejména dialogickými zvraty a slovní

Během dne pro změnu odpadl router v knihovně, bylo nutné jej restartovat a nakonec byl při ukončení činnosti knihovny jako obvykle vypnut. Tou dobou už mne v redakci čekali jiní pacienti. S počítači je to vlastně jednoduché – když jednomu selže srdce, není problém vypnout druhý a srdce dočasně transplantovat. Wonderka přivezla z Prahy čerstvé srdce s modrým chladičným světýlkem, určené pro Vítkův sazečský počítač. Ten poslední den pracoval na transplantované srdce pocházející z jiného redakčního systému, jenž byl ve jménu čisté sazby dočasně obětován.

Odpoledne volala Evule, že jí prý nespustí počítač. Dostala klasickou instruktáž, ale jako správná čarodějnice navíc zapálila svíčku a provedla zaříkání. Na rozdíl od Vítka jí to funguje i bez investice do nového zdroje ... tak nevím.

Každé ráno se zvedám s tím, že bych se rád dostal ke své běžné práci, již za mne nikdo neudělá, a teď, když už se zdálo vše hotové, mne redakce přemluvila k tomuto článku. Pípla mi SMSka od monitoringu z práce a já mám rázem jiné starosti ...

technická opora festivalu David Říčař

**Časopis PLAV -
Měsíčník pro světovou literaturu**

k dostání v íčku

Noční hlídka

Dekadentní a pohodové představení noční Sobotky, které proběhlo někdy, neznámo kam, mě posunulo do jiných realit. Improvizované předčítání perverzně literárních kompozic nedávno zemřelého architekta nových jazykových forem, Jana Balabána, nás vtáhlo přímo mimo běžné žití. Ale nevíme, komu a čemu vděčíme za rozšafnou atmosféru rozjasněného humbuku. Zatímco zúčastnění deklamovali své svěřené části, které rozměňovaly smutek z podivuhodného textu, přihlížející hledali možnost úniku do Šrámkovy vesnice.

Za svitu našich bývalých hvězd jsme nadšeně naslouchali vzniku černých tajemných situací, napomáhající svým idejím zmaru. Lucerny poznenáhlu rozpalovaly prstíky a dlaně, jež hladily a předávaly ne to, co chtěly, nýbrž to, co musely. Proudem slov si účastníci dokázali, že pospolitost není jen možnost, je nutností.

Michal Sedláček

Jeden den s Davídkem

Vstávám dost různě, ale ať je to kdykoliv, před jedenáctou se obvykle neprobouzím. Dneska nás z ranního probouzení vyrušil Honza s tím, že vyhořela elektřina v knihovně a nejede nic – ani internet, ani počítače.

Než jsem se probudil a nasnídal, dorazil elektrikář a identifikoval důvod – kiosek na zahradě byl připojen na světelném okruhu, z nějž je kdovíproč vyvedena zásuvka v chodbě budovy knihovny. Slabý jistič a hromada počítačů je špatná kombinace. Později se ukázalo, že za celým problémem i následným potemněním divadla a dalším výpadkem celé budovy knihovny stála nemocná elektrická rozdvojka, která jemně zvoní a chrastí. Pacient byl předán redakci Splav!u ke zdokumentování a následné euthanasii – nemoc je nevléčitelná.

Tento typ her s dráty různého druhu je na Sobotce podle všeho velmi oblíben a podporován. Letošním trháčkem je ale ztrácení klíčů – máme za sebou třetí kolo, co do trvání ztráty zatím vedu nad Honzou Janátkou 12:7.

Viník mnohého zla v Sobotce

komikou založenou na absurditě pronášených frází. Bohužel se však často dostává do polohy prvoplánových narážek, kdy odkazy na Klicperovu ulici a vulgarismy jsou pouhými spouštěči smíchu bez dalšího významu. Ve druhé části, v níž ta první plynule přechází, se Rut pokouší o řešení kontaktu rovin reality a iluse; do té doby konverzační komediální hra se náhle pokouší přes užití motivu snu dosáhnout problému skutečnosti toho, v čem existujeme, od humoru se ustupuje a do popředí se dostává snaha pojmout možnosti subjektivních a idealistických náhledů na svět. Toto však právě kvůli nejednoznačnému přechodu vzbudí značný dojem chaosu, celkově hra na konci nabývá charakteru artistní intelektuální hrátky, což ostře kontrastuje právě s první polovinou.

Přemysl Rut: *Sen*

Zásadním problémem nevyrovnanosti obou částí inscenace jsou i herecké výkony. Obzvláště Marcela Potužáková v roli knihovnice Růženy po celou dobu přehrává, přehnanou mimikou a jasnými narážkami se urputně snaží vzbudit úsměv na tváři publika a s druhou částí se není schopna vyrovnat adekvátní změnou výrazu. Oproti tomu Jiří Bábek v roli vězně Hynka celou roli pojímá výrazně koherentněji, nástup druhé části hry je schopen zachytit dříve a zvládá do něj poměrně plynule přejít.

Celkově na inscenaci byla vidět snaha spojením absurdní komiky a vlastně zásadně tragického příběhu se postupně dotknout problému reálnosti našeho žití, idealizujícího pojetí světa, jež může ustanovovat pro jedince vlastní subjektivní realitu, lepší než tu objektivní. Bohužel, spojení části komické s částí filosofující nebylo téměř dosaženo. Inscenace působí jakožto komedie nevyužitých možností, kdy absurdnost dialogů první části je rušena podbíživými momenty, druhá část pak hůře navazuje, jednotlivé plány inscenace chaotičností ztrácejí přehlednost.

Martin Vlček

Nechci se jmenovat Ludmila

Z Klicpery zbyl sice pouze nápad, ale *Sen* zůstal celý. Včerejší divadelní představení, vzniklé pod režijní taktovkou Přemysla Ruta, si na více než osmdesát minut rezervovalo pozornost všech návštěvníků Městského divadla.

Hra vynikala výraznou mimikou herců, která přinejmenším přes polovinu příběhu prakticky nahrazovala jakoukoliv akci na jevišti. Scéna byla taktéž poměrně strohá, podoba jednoho velkého milostného psaní s poněkud drastickými výjevy jí slušela, a navíc nepřekážela výrazným hereckým výkonům. Mírná afektovanost nebyla na škodu a oba hlavní protagonisté jí perfektně vyjádřili pocity dvou lidí, kteří se znají jen skrze své dopisy. Režisér své představení krátce uvedl, a ze spolehlivých zdrojů bylo zjištěno, že ho publikum shledalo velice sympatickým.

Děj, který se zdá od počátku naprosto jasný – vrah odsouzený na patnáct let žaláře si díky náhodě začne dopisovat s trochu upjatou knihovnicí prahnoucí po románovém dobrodružství –, se z čista jasna počne zamotávat. Peříčka představující tyto milostné lístky se nečekaně promění v pouhý scénář a postavy samy si nejsou jisté, jestli žijí skutečným, nebo pouhým snovým životem. Za sebe bych příběh shrnula do jediného spojení: *Máj* naruby. Najdeme zde tragickou postavu vraha, nevěrnou milenku i jejího svědce, ovšem každý z nich se nachází v naprosto odlišné životní situaci než Máchovy známé tváře.

Solnice se otřásala smíchy ...

Knihovnice Růženka si vysní svého básnického rozevrance s plnovousem a jiskrou v oku. Na druhé straně se však nachází obyčejný chlap – Hynek (!), který měl tu smůlu, že si spletl odvětrávání kouře z hospody s milencem své někdejší dívky Ludmily (či snad Jarmily?) a tu pak ze žárlivosti zavraždil. Anebo ne? Odpověď na palčivou otázku, zda je Ludmila opravdu mrtvá, se dozvíme až v samotném závěru.

Rutovo dílko je koláží všeho, co si jen divák může přát. Románkem v dopisech, komedií s mírně absurdním

humorem i dramatickým thrillerem plným roztočivých dějových zvrátů. Ukázalo se, že i skromné množství akterů (slovy tři) je svým výkonem schopno ztvárnit tolik dějových linií, kolik jich hra jenom unese. Svých rolí se herci chopili úspěšně – do poslední chvíle nikomu nemohlo být jasné, jak to všechno dopadne, a která linie je „ta pravá“. (Teď prosím odhlédněme od titulu inscenace.) Člověk se tak alespoň znovu přesvědčil o tom, že nemá cenu věřit všemu, co se před jeho očima odehrává.

Trochu slabší mi připadala druhá část představení. Dějový spád dopisů bych označila za příjemný a divák si na něj snadno zvykl. Ve chvíli, kdy se dopisování proměnilo ve ztvárnění obyčejných dramatických situací, hra ztratila něco ze svého kouzla. Rozhodně se nedá říct, že by se výkony herců zhoršily, pouze tak nějak zevšedněly. Situaci ale od začátku do konce spolehlivě zachraňoval půvabný humor. Solnice se otřásala smíchy a bylo věru proč. Komické figurky zkrátka jsou a vždy byly oblíbenými terči posměchu. Bohužel se soubor občas nedokázal vyhnout prvoplánovým vtípkům, nicméně ani tento fakt na mě nepůsobil zvlášť rušivým dojmem. Z divadla si odnáším poměrně příjemný zážitek, sice nijak zásadní, ale rozhodně velmi sympatický.

Lucie Šťastná

Když na kafe a na panáčka,
tak do Maštale.

Mrtví básníci stále žijí

Takové představení, jakým je Společnost mrtvých básníků, si nezaslouží text o nic méně avantgardní, než je konglomerát volných asociací několika lidí. Pod vedením jednoho z redaktorů se sešlo pět návštěvníků (Zuzana Konečná, Lucie Hoferiková, Ondřej Pinta, Vojtěch Kudrnáč a Milan Šulc) právě proživších toto úterní nokturno. Vytvořili následující recenzi; je to jejich společné dílo, které skládali slovo po slovu, avšak každý vyslovil pouze jedno z nich a pak musel čekat do té doby, než na něj znovu přijde řada.